

Verslag concept

Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid

Datum	:	11 juli 2019
Commissievoorzitter	:	Mw. N.M. van der Waart
Commissiegriffier	:	M. Admiraal
Telefoonnummer/e-mail	:	023-5143323 / admiraalm@noord-holland.nl

Aanwezig:

	Commissievoorzitter	mw. N.M. van der Waart
	Commissiegriffier	M. Admiraal
5	Leden van de commissie	GL M.T. Cardol, mw. A. Er, mw. R.P.M. Kocken, VVD M. Bolkestein, B.G.P. de Wit FvD G.H.J. Kohler D66 A.C. Kapitein, mw. A.J.C.E. Strens PvdA mw. A.A.J. Jellema, G.L.J. Leerink 10 CDA D.G. Heijnen PvdD I. Kostić, F.A.S. Zoon PVV N. Kaptheijns, R. van Tiggelen (duolid) SP mw. R. Alberts-Oosterbaan, E.M.A. Smaling CU M.C.A. Klein 15 50PLUS/PvdO P.R. Beving (duolid) DENK G.E.E. Everduim, mw. I. Vos (duolid) Fractie Baljeu –
	Gedeputeerde	A. Tekin
	(Ambtelijke) ondersteuning	M. Bakker (adj. direct. Omgevingsdienst NZKG)
20	Notulist	mw. I.L. Vos (Moneypenny BV)
	Afwezig met bericht	E.W.J. Jensen (FvD), mw. E.T. Kaper-Hartenberg (duolid CU), mw. W. Koning-Hoeve (CDA) en I.J.M. Mantel (FvD)

25 Agenda

1. Opening en mededelingen

2. Vaststellen agenda

30

3. B-agenda Gezondheid

3.a. Bespreking voortgang Tata Steel / Harsco en grafietregens

3.b. Bespreking afhandeling motie M23-2019 GroenLinks 'Stop de grafietregens'

3.c. Ingezonden reacties bij de bespreking voortgang Tata Steel / Harsco

35

4. Sluiting

5. C-agenda Gezondheid

- 5.a. Beantwoording schriftelijke vragen van de heer K.J. Terwal MA (VVD)
40 5.b. Tweewekelijkse update Harsco/Tata Steel ter uitvoering van de motie

45

50 1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom bij de eerste vergadering van de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid.

- De aanleiding voor deze extra vergadering ligt in de door de Statenvergadering aangenomen
55 moties 22–2019 en 23–2019 en andere ter zake doende aangelegenheden rondom het dossier Tata Steel – Harsco.

Voorafgaand aan deze vergadering is een technische toelichting verzorgd over de Vergunning, Toezicht en Handhavingstaken, de casus Tata, de escalatieladder en de werkzaamheden van
60 de omgevingsdienst en gezondheid.

Vanochtend is het laatste stuk toegevoegd aan de agenda, de brief van GS aan PS over de afhandeling van motie 23–2019. In de voorgaande dagen zijn de collegereactie op de Roadmap 2030 Tata Steel en de Nota afhandeling van motie 23–2019 toegevoegd.
65

Er heeft zich één inspreker aangemeld, die het woord krijgt bij agendapunt 3a.

- Een bericht van verhindering is ontvangen van de leden Jensen en Mantel van de fractie van Forum voor Democratie, lid Koning–Hoeve van het CDA en duolid Kaper–Hartenberg van CU.
70 De heer Khaptheijn (PVV) moet deze vergadering eerder verlaten.

Mededelingen:

Gedeputeerde Tekin heeft 2 mededelingen voor aan het eind van de vergadering.

75 2. Vaststellen agenda

- De **voorzitter** stelt voor beraadslaging in twee agendapunten te laten plaatsvinden; de toelichting stand van zaken en het format van de informatievoorziening (motie 22–2019) bij agendapunt 3a en de afhandeling van motie 23 (escalatieladder) bij agendapunt 3b.
80 Vervolgens stelt de voorzitter voor om vragen of opmerkingen over C-agenda-stukken of inspreekreacties onder 3c te betrekken bij de beraadslagingen over de twee geagendeerde bespreekpunten.

De commissie stemt in met beide voorstellen.

85

De agenda wordt vastgesteld.

3. B-agenda Gezondheid

90

3.a. Bespreking voortgang Tata Steel / Harsco en grafietregens

Op 5 juli is een brief van GS met twee bijlagen bij dit agendapunt gepubliceerd met de stand van zaken over Tata Steel Harsco. Op 10 juli zijn de laatste stukken aan de agenda toegevoegd, waaronder de brief van GS, mede namens de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen, aan Tata Steel, als reactie op de Roadmap 2030.

De **voorzitter** verzoekt de commissieleden om aan te geven wat zij vinden van het voorstel voor het format van de tweewekelijkse informatievoorziening. Voldoet deze aan de in motie 22-2019 geformuleerde behoefte?

Allereerst geeft de voorzitter het woord aan de inspreker.

De heer Pieter **Elzer**, inwoner van Wijk aan Zee, spreekt in als voorzitter van de werkgroep Milieu van de Dorpsraad Wijk aan Zee.

De werkgroep is van mening dat de grafietregens in de afgelopen periode voorkomen hadden kunnen worden, omdat in 2016 het proces binnen Tata is aangepast. Dat heeft een kostenvoordeel voor Tata opgeleverd. Het nadeel van dat aangepaste proces is echter dat er veel meer grafiet bijgekomen is. De omwonenden ondervinden daarvan veel last. De analyse van overlast voor de omgeving is door Tata Steel niet meegenomen. Het kostenaspect komt daarbij naar boven. Onderzocht is dat mensen in Wijk aan Zee gemiddeld 15 maanden korter leven dan gemiddeld. Tata weet wat ze doet en uitstoot. De provincie weet dat ook heel goed. In de vergunningen staat alle uitstoot vermeld. De werkgroep vindt de verleende vergunningen ondermaats en verouderd. Deze zijn niet meer van deze tijd. Milieu en gezondheid spelen daarin geen rol. Provinciale Staten kunnen er wat aan doen. Afgelopen periode is er discussie geweest over lood. In 2018 heeft Tata 2800 kilo lood over haar omgeving uitgestoten. Daarmee is Tata de grootste loodvervuiler van Nederland. Binnen de vergunning mag 28.000 kilo lood worden uitgestoten. RIVM gaf toe dat lood zeker voor de ontwikkeling van kinderen desastreus kan zijn.

Per jaar wordt 50.000 kilo stof uitgestoten. Binnen de vergunning mag 200.000 kilo worden uitgestoten. De vergunning geeft veel ruimte. Er is dus geen enkele urgentie bij Tata om processen aan te passen en om de uitstoot naar beneden te krijgen. De vergunning geeft ruimte om extra stof uit te stoten. Als de vergunning tien tot vijftien jaar geleden beter en strakker was opgesteld dan was het probleem mogelijk minder groot geweest.

Er wordt binnenkort een hal voor het grafiet gebouwd. De omwonenden zijn daar blij mee, maar het lost niet alle problemen op. Veel bedrijven zijn gelieerd aan Tata, zoals Harsco. Daar gebeurt heel veel. Omwonenden willen het bedrijf Tata niet weg hebben, maar de uitstoot van stoffen moet worden beperkt.

Gedeputeerde Tekin sprak laatst over mogelijke compensatie/vergoeding uit de opbrengst van de dwangsommen aan het dorp. De werkgroep komt niet voor geld, maar vooral om de gezondheid van inwoners weer terug te krijgen. Het verschil van 15 maanden korter leven ten

opzichte van de rest van Nederland moet naar nul worden teruggebracht. Provinciale Staten worden gevraagd naar de vergunningen te kijken en deze à la 2020 te maken om de bewoners van Wijk aan Zee de gezondheid te geven die zij verdienen.

135

Statenlid **Kostiċ** (PvdD) vraagt wat een redelijke optie in de vergunning zou zijn voor de uitstoot van lood. Maakt de werkgroep zich vooral zorgen over Tata Steel, of zijn er andere bronnen die zorgen baren?

140 De heer **Elzer** zou bij voorkeur geen lood uitstoot wensen. Hij weet niet wat een goed getal is. Wellicht kan het RIVM daarover iets zeggen? Tata Steel stoot meer lood uit per jaar dan alle autoverkeer in Nederland samen.

De werkgroep maakt zich zorgen over Tata en gelieerde bedrijven. Er liggen schepen voor de kust die erts naar Tata brengen. De kolencentrale, de hoogovens en de afvoer vormen de echte problematiek.

145

De heer **Cardol** (GL) is benieuwd waarover op dit moment de meeste zorgen zijn in het dorp. De heer **Elzer** antwoordt op persoonlijke titel. Hij maakt zich grote zorgen over het gebrek aan urgentie bij het RIVM en Tata zelf. Er lijkt geen prikkeling te zijn om actie te ondernemen, omdat zaken binnen de vergunningen passen. De provincie kan als vergunningverlener strakker acteren.

150

De **voorzitter** bedankt de inspreker en geeft het woord aan de commissie.

155 De heer **Heijnen** (CDA) vindt het een goede ontwikkeling dat vanavond over de motie kan worden gesproken. Het is fijn dat door het college een voorstel is gedaan over de wijze waarop. De voorkeur van het CDA is om ook tijdens het zomerreces per brief geïnformeerd te blijven over de genomen acties. De fractie wil wel die informatievoorziening te houden. Over de brief aan de directie van Tata Steel merkt spreker op dat het hem opviel dat de gedeputeerde zich kritisch opstelt tegenover de inhoud van Roadmap 2030. Welk perspectief
160 lonkt hier nu uit? Wat willen de gedeputeerde en de Omgevingsdienst nu wat Tata doet op korte termijn? De tweede dwangsom loopt snel vol. Er kunnen meerdere dwangsommen worden opgelegd, maar die hal komt daardoor niet sneller. Is het mogelijk om iets sneller te doen dan die hal? Bij bedrijvigheid ontstaat al snel stof. Welk perspectief heeft Tata op dat vlak? Komen GS en de Omgevingsdienst met concretere eisen aan Tata? Het CDA zou graag
165 toe willen naar een situatie waarin de provincie en Tata samen een afspraak maken, waar ze zich beide achter scharen en waarmee de problemen achter ons kunnen worden gelaten. Richting de inwoners kan dan worden gezegd hoe en welke oplossing wordt geboden.

170 Statenlid **Kostiċ** (PvdD) stelt vast dat Wijk aan Zee met Tata Steel de grootste loodvervuiler van Nederland als buurman heeft. Voor een groot deel sluit de PvdD zich aan bij de bijdrage van het CDA. Het plan van informatie is goed, maar nog wat summier. Het lijkt meer op een soort agenda. De PvdD vraagt daarom om iets meer inhoud en daarnaast ook het bredere plaatje. Er moet worden gekeken naar alle emissies. De fractie wil een analyse van de geconstateerde emissies in de informatievoorziening terugzien, net als de bijbehorende gezondheidsrisico's.
175 De informatievoorziening hoeft niet tweewekelijks maar bijvoorbeeld een per vijf weken.

De heer **Leerink** (PvdA) bedank voor de informatievoorziening. De informatie die er is, is ingewikkeld. Enige duiding zou prettig zijn. Een 'vertaling' is nodig. Met elkaar moet worden

180 getracht om de informatie meer inzichtelijk te krijgen, zodat ook de mensen die het betreft het nog kunnen volgen.

De brief aan de directie van Tata Steel over de Roadmap betreft een veelvoud aan onderwerpen. Het gaat niet alleen over de grafietregen. Het waaiert uit naar andere onderwerpen. Eigenlijk zou in een breder perspectief met de betrokken gemeenten over de toekomst van Tata nader gesproken moeten worden, gezien de aspecten als gezondheid, 185 duurzaamheid et cetera. Samen zou tot een gedeelde agenda gekomen moeten worden gekomen.

De heer **Klein** (CU) kan zich vinden in het voorstel voor een periodieke update. Hij deelt de opvatting van collega's dat het nu een soort agenda is. Wellicht kunnen de effecten van 190 bepaalde overleggen worden genoemd. In reactie op de briefing en de uitleg over de stand van zaken denkt de fractie van de CU dat het goed is om de last onder dwangsom te hebben. Blijkbaar geeft het druk op Tata Steel. De fractie hoopt dat de Omgevingsdienst in staat is om opnieuw een last onder dwangsom op te leggen. Het doet blijkbaar wel iets met de urgentie die Tata en Harsco voelen.

195 De toon van het college naar aanleiding van de Roadmap bevalt CU wel. De focus op gezondheid is belangrijk, net als een meer integrale benadering van alle emissies en het vraagstuk rond de CO₂-reductie en de verduurzaming. Hoe kan samen met Tata tot een dergelijk plan worden gekomen? In hoeverre is de huidige vergunning passend? Wat zijn de voorwaarden waaronder de vergunning kan worden aangescherpt? Is het mogelijk om vanuit 200 de provincie andere voorwaarden op te nemen in de vergunning?

Mevrouw **Er** (GL) spreekt namens GL complimenten uit aan GS voor de brief aan Tata. In deze brief wordt de nadruk gelegd op de gezondheid van bewoners. De provincie laat een duidelijk geluid horen, waarbij eindelijk hogere eisen worden gesteld aan Tata. GL vroeg GS om actie te 205 ondernemen tegen de overtredingen van Tata en te handelen in het belang van de bewoners. GL heeft GS gevraagd om PS te informeren over het gezondheidsonderzoek, de maatregelen die Tata wil treffen en aangedrongen op meer informatie over de instrumenten die de provincie heeft ingezet en kan inzetten om Tata aan regels te houden. De huidige update vindt GL te summier. Het is meer een optelsom van daden en acties. GL wil grip krijgen op de 210 afwegingen daarachter. Zien GS geen mogelijkheid tot een vorm waarin die afwegingen enigszins kunnen worden gedeeld? Hoe kunnen PS hun rol als controlerend gezag anders uitvoeren?

Verschillende handhavingsverzoeken zijn binnengekomen. Hoe is daarop gereageerd? Wat zijn de bevindingen naar aanleiding van de onlangs gehouden bewonersavond? Wat is de 215 opvolging, die zal plaatsvinden?

De heer **Everduim** (DENK) vindt de tweewekelijks informatiebrief wat dun. Hij zou wat meer inhoud willen zien. De heer Everduim bezocht Wijk aan Zee en sprak met een aantal bewoners. Hij hoorde schrijnende dingen. PS spreken over de technische kant van de zaak., 220 Het sociale karakter zou daarin moeten worden meegenomen en de burger moet centraal worden gesteld. De bewoners ervaren een gebrek aan aanwezigheid. Men voelt zich niet gehoord. Hoe laat de provincie zich meer zien? Stof in Wijk aan Zee is een groot probleem maar ook de omgang met klachten. Voor de vervuiling van de ruiten van hun woningen kunnen omwonenden een klacht indienen. Soms duurt het vier tot acht weken voor een 225 reactie op een klacht komt. In een enkel geval is de raambewassing door de bewoners zelf vooruit betaald. Vervolgens moeten deze bewoners lang wachten voor het geld wordt

teruggestort. In hoeverre kunnen GS druk uitoefenen om ervoor te zorgen dat klachten goed en snel behandeld worden?

230 De heer Everduim heeft een lijst van verhalen vanuit de bewoners van Wijk aan Zee. Daar komt hij graag nog op terug.

235 De heer **Bolkestein** (VVD) meldt dat de VVD erg blij is met de informatievoorziening. De fractie was ook erg tevreden over de informatiebijeenkomst voorafgaand aan deze vergadering. Net als de fracties van CDA en CU al aangaven, ook de VVD ziet graag dat de overheid en Tata samenwerken in deze oplossing. Dat moet gebeuren op basis van wederzijds vertrouwen. De berichten in de media en de briefwisseling zijn niet goed voor dat wederzijds vertrouwen. Een gezamenlijke aanpak is voor de toekomst ook belangrijk. Die relatie met elkaar moet worden onderhouden. Omwonenden krijgen een beter gevoel als ze één verhaal krijgen vanuit de overheid en Tata gezamenlijk, dan wanneer in de media een beetje heen en weer
240 'geschreeuwd' wordt. Wat kan de gedeputeerde doen om dat wederzijdse vertrouwen te creëren?

245 Bij interruptie vraagt Statenlid **Kostić** of de heer Bolkestein ook van mening is dat burgers willen zien dat de overheid, in dezen de provincie toeziet op de gezondheid en op een strenge handhaving van de normen. Zouden zij willen horen dat de provincie en Tata Steel samen optrekken?

250 De heer **Bolkestein** (VVD) zegt dat deze dingen elkaar niet tegenspreken. Natuurlijk moet de overheid erop toezien en ervoor zorgen dat vergunningen worden gehandhaafd. De manier van handhaven hoeft niet in conflicterende stijl. Wanneer men naar de escalatieladder kijkt, dan resteert er feitelijk niets meer dan de hele fabriek sluiten. De VVD vraagt de gedeputeerde wat hij kan doen opdat van de escalatieladder kan worden afgedaald.

255 Mevrouw **Strens** (D66) bedankt voor de informatievoorziening en de technische briefing. Betreffende het voorstel over de tweewekelijkse informatievoorziening merkt spreekster op dat D66 het prettig vindt om ook wat vooruit kijken, naar wat er in toekomst op de rol staat. Ook D66 is blij om te lezen in de brief van GS over de Roadmap dat het een kritisch verhaal is. Het gaat immers om een breder milieuplan en om gezondheid. D66 sluit zich aan bij de vraag van de heer Bolkestein van VVD. Het zit nu heel erg in het
260 formeel juridische en ieder heeft een eigen verantwoordelijkheid om binnen zijn of haar rol taken uit te voeren. De kracht is juist om gezamenlijk te kijken naar het bewerkstelligen van een gezonde leefomgeving. Hoe ziet het college dat?

265 Mevrouw **Alberts** (SP) zegt dat bewoners aan de bel trokken, vanwege de uitstoot. Het RIVM rapport gaf een extra waarschuwing. Het gaat om de gezondheid van iedereen en vooral van kinderen. Men heeft niet de indruk dat met alle dwangsommen iets is bereikt. In de brief geven GS drie aspecten aan om mee te geven in de informatievoorziening. "Het is allemaal nogal complex en juridisch." De buitenwereld heeft daar geen boodschap aan. Die wil gewoon resultaat zien. "Bepaalde dingen kunnen niet (openbaar) worden gemeld." Mevrouw
270 Alberts veronderstelt dat dan kan worden gemeld dat er nieuwe informatie is, maar dat die vertrouwelijk is. PS kunnen beoordelen of ze die informatie in vertrouwelijkheid tot zich willen nemen. Het derde punt betreft de rollen van eenieder. Het is een onduidelijke informatie. Wat bedoelen GS met die alinea?

275 De media vinden de reactie van GS op de Roadmap nogal streng. Komt er een herziening van de vergunningen? Wanneer? Als er een herziening in het verschiet ligt, kan die dan naar voren worden gehaald? In de Omgevingswet is opgenomen dat bij revisie alle 'best practices' opgenomen moeten worden. Ook staat het aspect gezondheid expliciet genoemd in de Omgevingswet.

280 Tata en Harsco hebben de beste chemici in huis. Konden zij de gevolgen van het veranderde productieproces niet inschatten? Als dat wel het geval is, dan is het verwijtbaar en onzorgvuldig. Met verwijtbaar wordt al snel in het strafrecht beland.

De heer **Van Tiggelen** (duolid PVV) bedankt voor de technisch inhoudelijke informatie. Dat maakt duidelijk hoe moeilijk het is om uitstoot te vermijden. Omwonenden hebben er recht op dat hun gezondheid op geen enkele wijze in gevaar wordt gebracht. Het huidige conflict tussen economisch belang en een gezonde leefomgeving dient ten einde te komen. Uiteraard maken mensen zich zorgen. Zorgen die de PVV goed kan begrijpen. Een veilige leefomgeving voor burgers is een speerpunt voor de PVV. De fractie moest slikken naar aanleiding van een bericht in de media, waaruit blijkt dat Tata steel de grootste loodvervuiler is van Nederland. Het RIVM heeft aangegeven dat er voor lood geen veilige ondergrens is. De uitstoot moet dus eigenlijk naar nul. In het dagelijks voedsel zit feitelijk al een te hoge dosis lood.

290 De PVV ziet dat Tata stappen heeft gemaakt om de loodemissie terug te dringen. Wat heeft Tata nog meer in petto om de emissie structureel op te lossen? Weet de gedeputeerde hierover meer? Welke instrument hebben GS om Tata sneller te laten bewegen en informatie te laten geven over de uitstoot van lood?

De vergunning laat toe dat Tata jaarlijks 28 ton lood uitstoot, terwijl het al jaren tussen 3000 en 5000 kilo schommelt. Wat de PVV betreft moet deze uitstoot naar beneden bijgesteld worden. Loodvrije benzine is er niet voor niets. Hoe kijken GS aan tegen het eventueel verscherpen van de Uitstootnorm?

300 In zijn brief stelt het college voor om voor de tweewekelijkse informatievoorziening een vaste opzet te kiezen en om ruimte in te bouwen voor een mondelinge technische informatievoorziening. De PVV kan met het laatste instemmen, maar vraagt zich af of zeer actuele zaken wellicht vertraagd worden door de vaste opzet.

305 PS worden nog niet meegenomen in bepaalde overwegingen, bijvoorbeeld omdat het de juridische positie van de provincie bij rechtsgang zou kunnen schaden. Eventueel kan in deze commissie worden teruggevallen op de algemene lijnen die worden gehanteerd bij vertrouwelijke, in het geheim te bespreken documenten. De PVV snapt deze insteek maar hoopt wel dat dit zo min mogelijk gebeurt. Het gaat immers om een zeer gevoelig onderwerp, emoties van omwonenden en vele banen.

310 Het colleges stelt voor om eind 2019 te evalueren in de commissie NLG. De PVV is zich bewust van het zomerreces, zou de evaluatie niet eerder kunnen?

Het is prima dat grafietregens straks fysiek onmogelijk zijn, maar GS zijn ten aanzien van de aanpak van de vervuiling door de converterslak niet tevreden. Wat gaat het college doen om aan deze ontevredenheid een eind te maken? De PVV is zich ervan bewust dat gelijktijdig behoedzaam en krachtig moet worden opgetreden. Economisch belang en gezondheid moeten beide worden gediend. De laatste oplossing is om de fabriek te sluiten.

315 Mochten er tijdens het reces onverhoopt nieuwe incidenten plaatsvinden, dan ziet de PVV graag dat er niet alleen een schriftelijk verslag komt, maar dat ook een vergadering wordt uitgeschreven. De PVV kan instemmen met het voorstel voor een tweewekelijkse informatievoorziening.

Gedeputeerde **Tekin** meldt dat hij met betrekking tot de vergunningen straks het woord zal geven aan de heer Bakker van de Omgevingsdienst.

325

Het CDA diende destijds een motie in. Het CDA en ook andere partijen zouden de informatievoorziening ook tijdens het reces door willen laten lopen. Voor het college is het een zoektocht. Via de reguliere route gaat de gedeputeerde zaken met PS bespreken die verder en dieper gaan. Gezondheid wordt het onderwerp voor de komende vier jaar. Daar ligt
330 een grote uitdaging. Het coalitieprogramma zegt er iets over. Het wringt met de huidige wet en regelgeving met betrekking tot BRZO-bedrijven. Op het gebied van BBT worden eisen gesteld. Aangezien er heel veel bronnen zijn bij Tata is de Omgevingsdienst daar doorlopend mee bezig. De Omgevingsdienst werkt aan het aanpassen van vergunningen. BBT-aanpassingen vragen veel tijd. In het kader van ZZS wordt ook een proces doorlopen om te
335 weten of de gezondheidseffecten in de vergunningen kunnen worden meegenomen. Met name het onderdeel gezondheid wordt in de Roadmap van Tata gemist. Sommige zaken zijn niet afdwingbaar.

Bij interruptie vraagt mevrouw Alberts (SP) of de gedeputeerde het met haar eens dat het
340 opnemen van gezondheid in een vergunning verplicht is volgens de Omgevingswet.

Gedeputeerde **Tekin** weet dat het verplicht is. Het moet worden doorvertaald. Dan zijn er nog de BBT-eisen die Europa oplegt. Daar schuurt het. De staatssecretaris werkt aan het Schone Lucht-akkoord. Na de zomer zullen PS daarover worden geïnformeerd. Bekeken wordt hoe
345 trajecten samen kunnen worden gebracht en wat het betekent voor de vergunningseisen die de provincie c.q. Omgevingsdienst, als bevoegd gezag, kan stellen. GS zijn bereid om de zoektocht met het bedrijf en de omgeving te doen. GS kunnen het niet alleen. Op die wijze moet ook de oproep in de brief aan Tata worden gelezen. Tata moet niet alleen kijken naar stofhinder, maar een omslag maken naar gezondheidseffecten. Als Tata dat niet alleen kan,
350 dan is de provincie bereid om daarbij te helpen. De grootste en belangrijkste adviseur is het RIVM. Het rapport over lood had veel effect en bracht het nodige teweeg. Het college is erg benieuwd naar het vervolgonderzoek en advies van het RIVM. Dan kan het antwoord worden geformuleerd op de vraag die iedereen bezighoudt. Er zijn beperkingen, maar het college wil wel de randen gaan opzoeken en heeft daarvoor het bedrijf ook nodig. De gedeputeerde voert
355 het regulier overleg met het bedrijf en blijft dat ook voeren. Het doel is om elkaar te vinden op de gezondheidseffecten, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. GS zijn en blijven het bevoegd gezag.

Bij interruptie vraagt statenlid **Kostić** (PvdD) of de gedeputeerde beseft dat Tata Steel
360 eigenlijk het RIVM-onderzoek enigszins betwist en een eigen onderzoek startte. Weet de gedeputeerde wanneer dat eigen onderzoek wordt afgerond? Is er een 'tusseninstantie' die de emissies van Tata controleert en onderzoekt?

Gedeputeerde **Tekin** legt uit dat de Omgevingsdienst het onderzoek beoordeelt. Na de zomer
365 is Tata klaar met het kosteneffectiviteitsonderzoek. De Omgevingsdienst gaat de uitkomst beoordelen. Bij wet is geregeld dat de eigenaar, in dit geval Tata, zelf onderzoek moet doen. Tijdens de bewonersbijeenkomst op 28 november 2018 kwamen er twee monsters aan de orde. Eén monster was genomen door de dorpsraad en het andere van Tata. De gedeputeerde vroeg Tata om dat monster, maar tot op heden heeft de gedeputeerde niets mogen
370 ontvangen. Hij kan het niet eisen. Blijkbaar wil Tata nu wel onderzoeksresultaten tonen.

Anderzijds valt te constateren dat er een RIVM onderzoek. Na een grafietexplosie nam het RIVM een monster waarna bleek dat dit lood bevatte. Dat is de bewijslast totdat het tegendeel bewezen is. De bewijslast ligt bij Tata.

375 Op de vraag welk perspectief er ligt op de korte termijn antwoordt de gedeputeerde dat dit op het gebied van grafiet wel duidelijk mag zijn; een gestold type slak en intensiever toezicht door de Omgevingsdienst, wat nu al plaatsvindt. Het bedrijf doet ook aanpassingen. Een vierde last onder dwangsom (LOD) in verband met stofoverlast heeft wel degelijk nut. Het gaat immers over een gedragsverandering. Dan voelt men de pijn. Er zijn genoeg gronden om die
380 nieuwe LOD op die stof op te gaan leggen.

Bij interruptie vraagt de heer **Heijnen** (CDA) over de gedragsverandering of het wel mogelijk is om binnen twee meter stof te blijven, zelfs als met alle voorzichtigheid slakken worden gekiept.

385 Gedeputeerde **Tekin** verwijst naar het controle overzicht van de Omgevingsdienst. Er zijn ook veel momenten geweest dat geen LOD is opgelegd. Er zijn dus momenten dat die '2-metervergunning' niet onderuit gaat. Het gaat dus echt om een gedragsverandering. Op basis van feiten en rapporten van de Omgevingsdienst valt te constateren dat inspecteurs
390 menigmaal zonder het opleggen van een LOD huiswaarts zijn gekeerd. Een LOD doet een bedrijf pijn en zeker wanneer het bedrijf daarmee niet positief in het nieuws opduikt. Die gedragsverandering op die stofoverlast gaat de provincie doorzetten.

Daarbij speelt dat de converterhal al flink naar achter is geschoven. Nu beweert men dat er meer tijd en onderzoek nodig is. Er moet dan wel verwachttingsmanagement worden gevoerd.
395 De gedeputeerde kan dat niet afdwingen. Tata moet zichzelf serieus nemen en daarin een realistisch pad kiezen.

Ten aanzien van de emissiebronnen willen GS van Tata weten wat wordt uitgestoten, wanneer en hoe. De gedeputeerde blijft constructief in gesprek met de directie van Tata om een gezamenlijke agenda te krijgen. Het is de Roadmap en investeringsbeslissing van Tata waarop
400 het college van GS reageerde.

Bij interruptie vraagt de heer **Heijnen** of kort na het zomerreces kan worden gesproken over de Roadmap van Tata én de provincie.

405 Gedeputeerde **Tekin** zegt dat het aan hem en de gemeenten niet zal liggen. De provincie en de betrokken gemeenten willen meedenken en adviseren. Tata weet dat.

Bij interruptie vraagt de heer **Klein** (CU) in hoeverre de gedeputeerde in de gesprekken met Tata een soort gezamenlijke bereidheid gevoeld om een Roadmap te maken die zowel voor de inwoners en de overheden voldoende is en voor tata werkbaar.

410 Gedeputeerde **Tekin** licht toe dat eind 2018 met deze gesprekken is gestart. Die gesprekken zaten op een ander spoor dan wat in de Roadmap terecht gekomen is. De taak aan de gedeputeerde is om Tata weer in het juiste spoor te krijgen. De provincie/Omgevingsdienst en de gemeenten gaan heel zwaar zitten op gezondheid en leefbaarheid. Het is aan Tata om
415 daaraan mee te doen. Sommige dingen kan de gedeputeerde, als bevoegd gezag, afdwingen. Voor andere afspraken heeft de gedeputeerde het Rijk of Tata nodig.

De PvdD vond de informatievoorziening wat summier. Het is een tweewekelijkse informatievoorziening. De doorlooptijd is kort. De gedeputeerde wil de belangrijkste
420 onderwerpen en thema's delen, die gedurende die twee weken langskomen. De gedeputeerde zoekt naar een modus om één en ander te vertalen in de maandelijkse commissievergaderingen.

De tweewekelijkse cyclus wordt aangehouden. Het is de verantwoordelijkheid van de gedeputeerde om binnen alle onderwerpen er enkele uit te lichten in de maandelijkse
425 commissievergadering.

DENK ging de wijk in. Dat is goed. De gedeputeerde is nieuwsgierig naar de voorbeelden die de heer Everduim heeft genoteerd. Het schoonmaken betreft een afspraak tussen de inwoners en Tata. De gedeputeerde hoorde geen grote klachten over schoonmaakacties. Vanwege het grafiet is een hernieuwde afspraak gemaakt met Tata. Als er lood uitgestoten is dan maakt
430 Tata samen met gemeente Beverwijk die plekken schoon. Die afspraak staat en daaraan zal Tata zich houden. De gedeputeerde kent de kwestie van de voorgeschoten 2800 euro aan schoonmaakkosten niet.

Volgens DENK ervaren de bewoners een gebrek aan aanwezigheid. De gedeputeerde probeer zeker veelvuldig in Wijk aan Zee aanwezig te zijn. Bij de laatste bewonersbijeenkomst zat de
435 gedeputeerde met een dubbel gevoel. Die avond kwam naar buiten dat tata afstand nam van het RIVM-onderzoek. De timing was ongelukkig. Waardevol was het verhaal van RIVM, hoe duiding werd gegeven aan het eigen rapport. Bij de bijeenkomst met bezorgde ouders was de gedeputeerde ook aanwezig. Hij kon als bevoegd gezag niet alle zorgen wegnemen. Wel kon hij laten zien dat het bevoegd gezag de belangen van gezondheid en leefbaarheid in acht
440 neemt. Het college doet hiervoor zijn best om die onderwerpen te agenderen, te adresseren en om ook te gaan handelen.

De VVD stelde een vraag over het afdalen van de escalatieladder. De problematiek rondom stof wordt escalatieladder nummer 4. Harsco staat op trede 3. De gedeputeerde ziet dat er nog niet wordt afgedaald maar dat juist nog wordt opgeschaald. Voor het afdalen ligt de bal
445 bij het bedrijf.

Bij interruptie vraagt de heer **Heijnen** (CDA) wat de dingen zijn die college wil zien en die Tata niet levert.

450 Gedeputeerde **Tekin** antwoordt dat dit de converterhal is. De investeringsparagraaf in de Roadmap ontbreekt. De converterhal bevindt zich nog in de onderzoeksfase. Dat gesprek blijft de gedeputeerde voeren. Hij zal de urgentie van de grote stofoverlast blijven aandragen. Wellicht zet een nieuwe LOD Tata aan tot denken.

455 Bij interruptie vraagt de heer **Bolkestein** (VVD) of het mogelijk is om met Tata tot een gezamenlijke uitwerking van de Roadmap te komen en om deze vervolgens gezamenlijk naar buiten te brengen. Kan het wat 'aardiger' en constructiever?

Gedeputeerde **Tekin** wijst op de behoefte van de aanwezigheid van het bevoegd gezag, de
460 provincie en gemeenten en duidelijkheid. Dan is de gedeputeerde aanwezig en dan is hij duidelijk. Duidelijker dan dit kunnen hij en de drie gemeentebesturen niet zijn. Dit is het begin van het goede gesprek met elkaar. Tata heeft een Roadmap en haar investeringsbeslissing openbaar gemaakt. De gezamenlijke overheden hebben als één overheid daarop gereageerd. Die reactie was kritisch van toon. Laten de overheid en Tata Steel
465 hierover het gesprek met elkaar gaan voeren.

Bij interruptie vraagt de heer Everduim (DENK) of de burgers worden meegenomen in de totstandkoming van de Roadmap.

470 Gedeputeerde **Tekin** adviseert de heer Everduim om dit aan Tata te vragen. De Roadmap is wel gedeeld met bewoners, maar in hoeverre burgers zijn meegenomen dat weet de gedeputeerde niet.

Over de relatie met inwoners van Wijk aan Zee zegt de gedeputeerde dat hij regelmatig met actieve bewonersgroepen spreekt. Zijn deur staat open. Gedeputeerde Tekin is heel makkelijk
475 benaderbaar. Hij krijgt e-mail, telefoontjes en Whatsapp berichten. Zij hebben formeel een handhavingsverzoek ingediend, welke ter beoordeling bij de Omgevingsdienst ligt. Uiteindelijk neemt het college van GS daarover een beslissing. Het college heeft wat meer tijd nodig voor een gedegen beantwoording. De reactie van het college, alsmede het handhavingsverzoek wordt na het zomerreces met PS gedeeld. Gedeputeerde Tekin probeert
480 heel laagdrempelig te zijn. Van de brief van de dorpsraad hebben de Staten kennis kunnen nemen over het eventuele vervolg van het RIVM-onderzoek. Het college gaat ermee aan de slag. Het blijft lastig te beoordelen of de gedeputeerde zichtbaar is voor de individuele burger.

485 Bij interruptie vraagt de heer Everduim (DENK) of een soort persoonlijke benadering kan worden bewerkstelligd?

Gedeputeerde **Tekin** vertelt dat 200 sensoren zijn uitgedeeld in IJmond. Dat is persoonlijk gebeurd. De organisatie daarachter heeft een op een contact met de bewoners. Op
490 onderdelen wordt gewerkt op basis van een persoonlijke benadering. Als bevoegd gezag werkt de gedeputeerde met georganiseerde groepen. Verder zijn er de bewonersbijeenkomsten.

In de laatste alinea van de brief van het college zijn drie aspecten benoemd, die voor mevrouw
495 Alberts onduidelijk zijn. De Omgevingsdienst is opgericht om het op afstand te zetten en vanwege de deskundigheid. Het bevoegd gezag moet daarin de vrije hand hebben zonder dat de politiek zich ermee bemoeit. De politiek heeft uiteraard wel een controlerende rol. Die scheiding van rollen moet wel in acht worden genomen. PS kunnen GS er altijd op aanspreken. Zoals zojuist toegezegd gaat de gedeputeerde proberen om onderdelen van de informatie
500 waarin iedere twee weken wordt voorzien, naar voren te halen en actief maandelijks te bespreken met de commissie.

De gedeputeerde is het helemaal eens met wat door de PVV is ingebracht, zoals over een veilige leefomgeving. Lood is sinds 1990 van 50 ton teruggebracht naar 2,5 ton. De
505 Omgevingsdienst zeilt daar scherp aan de wind. De vergunning wordt helemaal doorgelicht. De uitstoot van lood wordt in ieder geval meegenomen in het kader van ZSS.

Bij interruptie merkt mevrouw **Alberts** (SP) op dat PS, in plaats van de gedeputeerde alleen, ook onderdelen uit de tweewekelijkse informatie mogen uitlichten voor nadere bespreking in
510 de commissie.

De **voorzitter** verzoekt de fracties te reageren op de vraag van gedeputeerde Tekin concreet te beantwoorden. Conform de motie zal de gedeputeerde tweewekelijks de

515 informatievoorziening rondsturen. Een aantal onderwerpen wordt daar uitgelicht en in deze commissie, ter bespreking, op de B-agenda geplaatst.

Mevrouw **Alberts** (SP) gaf het zojuist al aan. Het is niet alleen aan GS maar ook aan PS om onderwerpen uit te lichten.

Gedeputeerde Tekin knikt bevestigend.

520

Statenlid **Kostić** (PvdD) reageert op het voorstel voor de afwikkeling van de motie over de informatievoorziening. De PvdD ziet ook een actieve rol van PS in het bepalen van onderwerpen. Zoals de informatievoorziening nu is opgesteld, lijkt deze nog te veel op een agenda. De fractie wil iets meer uitleg en informatie.

525

De PvdD wil het nog iets breder trekken. In de brief aan Tata zeggen GS en gemeenten dat er breder zal worden gekeken naar emissies. De PvdD wil dat terug zien komen in de informatievoorziening, ter bespreking in de commissie.

530

Gedeputeerde **Tekin** zou de voorzitter willen voorstellen om in deze commissie maandelijks een agendapunt BRZO-bedrijven op te nemen. Dit daagt de gedeputeerde en de organisatie uit om actief informatie over te dragen. Het verzoek van de PvdD past daar prima onder. Uiteraard kunnen PS zaken agenderen. Het lijkt de gedeputeerde verstandig om een keer emissievergunning met deze commissie door te lopen. Dit kan door middel van een technische briefing.

535

De voorzitter concludeert dat de gedeputeerde heeft toegezegd dat het volledige format naar de commissie wordt toegezonden. De tweewekelijks informatievoorziening komt op de C-agenda. Daarvan kunnen zaken ter bespreking worden uitgelicht. Dit geldt voor Tata en Harsco maar in bredere zin voor alle BRZO-vergunningen. Dan was er nog de toezegging dat na de zomer nader wordt ingegaan op de handavingsverzoeken en de reactie daarop.

540

NB: op verzoek van de heer Heijnen zal de tweewekelijkse update op de B-agenda worden geplaatst.

3.b. Bespreking afhandeling motie M23-2019 GroenLinks 'Stop de grafietregens'

545

Op 10 en 11 juli zijn respectievelijk een stuk en een brief van het college inzake de afhandeling van motie 23-2019 toegevoegd.

De heer Bakker van de Omgevingsdienst zal aan het eind van de eerste termijn een korte toelichting geven.

550

In motie 23 dragen de Staten zichzelf op om de Randstedelijke Rekenkamer te verzoeken om een vervolgonderzoek te starten naar de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken door de Omgevingsdienst en de rol van de provincie daarbij.

555

De voorzitter verzoekt de commissieleden aan tegen op welke manier hun fractie vorm zou willen geven aan het opgedragen onderzoeken.

560

Mevrouw **Er** (GL) is verbaasd over de inleiding van de Handhavingsstrategie. Hierin staat dat er in 2016 voor het eerst incidenten zijn geweest met grote stofoverlast. IJmond heeft al veel langer last van stofoverlast. Zijn Gedeputeerde Staten met haar van mening dat de overlast al veel langer bestaat?

- In het document staat dat een verdubbeling of grotere verhoging van het dwangsombedrag onredelijk en onrealistisch zou zijn, nu de overkapping binnen een jaar gereed zal zijn. GL ziet in de oplossing die over een jaar in zicht komt weinig reden om nu al tevreden te zijn. Is het redelijk en realistisch dat bewoners nog een jaar te maken kunnen krijgen met grafietregens?
- 565 Betreffende trede 4 is GL benieuwd of deze andere overtredingen niet reeds zijn geconstateerd. Wanneer worden de onderzochte mogelijkheden gedeeld met PS? Trede 5: In welke situatie kan worden gesproken van een dermate verslechtering, waarbij de voorgestelde maatregel juridisch houdbaar is? Trede 7; wat is het verschil met trede 5? Wanneer wordt
- 570 gesproken van een acuut gevaar voor de gezondheid? Waarop wordt dat gebaseerd? Vallen de gevolgen van de afgelopen grafietregen, zoals die zijn vastgesteld door het RIVM, hier dan niet onder, volgens GS?
- Over de 24/7 controle heeft GL nog vragen. Is de gepresenteerde escalatieladder bruikbaar? Zonder controles zullen de laatste treden van de escalatieladder nooit betreden worden. Er zal
- 575 onvoldoende bewijs zijn om de maatregel juridisch houdbaar te maken. Hoe zien GS dit? Zijn GS het eens met GL dat zonder 24/7-controle geen constatering van overtreding mogelijk is? Hoe verhoudt zich dit tot de opmerking van GS dat het probleem niet wordt voorkomen of beperkt door deze controle?
- Met motie 23 hebben PS zichzelf opgedragen om een verzoek in te dienen bij de
- 580 Randstedelijke Rekenkamer. GL stelt voor om met een afvaardiging van PS in gesprek te gaan met de Randstedelijke Rekenkamer om met elkaar de onderzoekswensen te bepalen. Verder stelt de fractie voor dat de Rekenkamer met een onderzoeksopzet komt, die dan in de commissie van 9 september 2019 kan worden besproken.
- 585 De heer **Heijnen** (CDA) bedankt voor de toelichting over de escalatieladder. Bij het vorige agendapunt heeft spreker een opmerking gemaakt over het nut van een nieuwe LOD. De heer Heijnen hoopt op een gezamenlijke Roadmap.
- Motie 23 is nog niet helemaal afgedaan. Het is belangrijk om het gevraagde onderzoek te doen. De Randstedelijke Rekenkamer is daarvoor de beste partij. Eerder heeft de Rekenkamer
- 590 aangegeven dat het enorm helpt om een klankbordgroep of een afvaardiging uit PS in te stellen, om samen met de Rekenkamer tot een onderzoeksopzet. In een motie zou moeten worden vastgelegd dat een klankbordgroep wordt ingesteld. Daarin zouden ook de onderwerpen kunnen worden opgenomen. Het CDA zou de onderwerpen breder willen nemen dan die nu in de motie staan. Het CDA vindt het ook erg belangrijk om naar de historie van de
- 595 vergunningsvereisten te kijken en de handhaving daarop. Ook zou de fractie graag de communicatie tussen de provincie en inwoners en de provincie en Tata meegenomen zien in het onderzoek. Uiteindelijk zal in PS formeel aan de Randstedelijke Rekenkamer om het onderzoek moeten worden gevraagd.
- 600 Mevrouw **Alberts** (SP) sluit zich met betrekking tot het onderzoek aan bij de woorden van de heer Heijnen.
- Op pagina 9 van de Handhaving strategie staat dat het probleem er niet mee wordt voorkomen of beperkt. Spreekster maakt hieruit op dat deze commissie nu eigenlijk wel naar huis kan gaan. Mevrouw Alberts vindt de strategie een 'slappe hap'. Er wordt een
- 605 escalatieladder opgesteld, conform de landelijke handhavingstrategie. Vervolgens wordt de escalatieladder afgezwakt door te spreken over een realistisch handelingsperspectief. Trede 1 kan worden overgeslagen want praten, dat is al gebeurd. Meer controleren? In 2020 komt Harsco met verbetermaatregelen. Dit had in 2016 al moeten gebeuren.

610 Nieuwe dwangsom? Gekozen wordt voor 30.000 euro in plaats van 50.000 euro. Escalatie betekent niet 'flauwtjes omhoog' maar hup omhoog. Anders komt de boodschap niet over. Punt 4 betekent nog een dwangsom: GS zonden een brief maar mevrouw Alberts was daar niet van onder indruk. Tijdelijke stillegging? De SP stelt voor om deze trede achterwege te laten. Het zal blijven hangen op trede 3 en 4. GS willen niet stilleggen. Voor een 24/7 controle is geen geld. Mevrouw Alberts herhaalt dat zij dit slappe hap vindt. Wordt de ernst van de
615 situatie wel ingezien. De gezondheid van kinderen wordt bedreigd. Alles staat of valt met de term proportionaliteit. Wie bepaalt dit? Is er een objectieve maatstaf?

De heer **Klein** (CU) bedankt voor de toezending van de escalatieladder. Hem bekreep wel hetzelfde gevoel als mevrouw Alberts. Wat blijft er eigenlijk over? Bestuursdwang kan niet.
620 Sluiting is buiten proportioneel. Strafrechtelijk daar gaat de provincie niet over. De heer Klein maakt zich daarover wel zorgen. Gegeven het feit dat beweging wordt gezien bij Tata en Harsco is het belangrijk om de LOD te blijven opleggen zolang het probleem niet opgelost is. Met elkaar moet worden nagedacht over de vraag hoe dergelijke bedrijven kunnen worden aangestuurd. Dit is een vraag om mee te nemen in het onderzoek van de Rekenkamer. In het
625 onderzoek is de CU geïnteresseerd in de historie van het vergunnings- en handhavingstraject en het juridisch kader. Welke juridische gronden zijn er voor de verschillende soorten emissies en stof. Wat is er gebeurd in 2010, toen een rechter heeft besloten om het artikel inzake de twee meter uit de vergunning te halen? Hoe is de handhaving geweest? Was er op enig moment een verschil in niveau van handhaving? Welke mogelijkheden zijn er om de
630 vergunningen anders in te steken, zodat het bevoegd gezag beter is in staat is om te handhaven? Dit zijn vragen die wat de CU betreft mee zouden kunnen worden genomen in het onderzoek van de Rekenkamer. Om met een klankbordgroep te werken, vindt de CU een goed idee.

635 De heer **Leerink** (PvdA) vindt de informatie over de escalatieladder helder. De onmogelijkheden zijn nu duidelijk. Op enig moment is het wat het is, hoe onbevredigend dat ook kan zijn. De vraag is of de provincie in staat is en alle mogelijkheden benut om maximaal druk te zetten om Tata en Harsco in de goede richting te bewegen? Ook de PvdA heeft vragen over de hoogte van de LOD. De fractie heeft de indruk dat niet alleen instrumenten als de
640 escalatieladder de provincie kunnen helpen bij het maximaal druk zetten. Het initiatief om met het RIVM-rapport heeft meer druk gezet, dan alles daarvoor. Het samen optreden met andere overheden als een overheid was ook een goede stap. Zijn er buiten de escalatieladder nog mogelijkheden om druk te zetten richting Tata en Harsco om die beweging sneller te bewerkstelligen?
645 De PvdA kan zich ten aanzien van het proces voor het onderzoek aansluiten bij wat GL daarover zei. Wat in het onderzoek meegenomen zou moeten worden, kan beter op een ander moment in de klankbordgroep worden besproken.

650 De heer **Van Tiggelen** (PVV) zegt over de maatregel 'tijdelijk stilleggen productie'. Tijdelijk is een rekbaar begrip. Wil men een hoogoven uitschakelen en ook weer opstarten dan neemt dat een week in beslag. Kan het begrip tijdelijk nader worden toegelicht?

Mevrouw **Strens** (D66) bedankt voor de escalatieladder. Deze geeft een goed inzicht in wat de provincie wel en niet kan doen. D66 bekruipt het gevoel dat een tweesporen beleid moet
655 worden ingezet. Naast de escalatieladder moet ook de LOD blijven worden opgelegd. Anderzijds moeten bestuurlijke trajecten worden ingezet. Urgentie moet worden gekweekt om

daar gezamenlijk stappen in te zetten, niet alleen in het formele, maar ook in het informele traject. Wat kan deze commissie daar nog wat extra in doen?

660 Wat D66 betreft is het niet voldoende om alleen in te zetten op de escalatieladder, maar ook op het tweesporenbeleid.

In het kader van onderzoek en de vergunning zou dat D66 betreft een bredere vraag moeten zijn en meer in lijn met de Omgevingswet. Als de technieken er zijn, moet alles in het werk worden gesteld om maatregelen te nemen die de gezondheid ten goede komen. Qua proces sluit mevrouw Strens zich aan bij wat is gezegd. Het is goed om als klankbordgroep namens 665 de Staten te gaan werken en op een later moment nog eens scherp naar de onderzoeksvragen te kijken.

Statenlid **Kostiċ** (PvdD) sluit zich aan bij de fracties van D66 en GL als het gaat om het onderzoek van de Rekenkamer. Net als D66 zou de PvdD het graag iets breder trekken. De 670 fractie heeft het gevoel dat te veel focus wordt gelegd op die twee meter vanaf de bron en grafietregen. Er zijn grotere problemen. Hoe zit het met andere normen en eisen rond emissies? Geldt de norm voor maximale uitstoot van 28.000 kilo per jaar voor het gehele bedrijf? De laatste drie jaar stootte Tata altijd tussen 3000 en 500 kilogram uit aan lood. Waarom is die maximale norm van 28.000 kilogram nog nodig? Waarom kan die eis niet 675 sneller worden aangepast?

In 2010 stootte het bedrijf 29.800 kilogram uit. Wat is toen gedaan? Welke maatregelen zijn genomen in verband met de overschrijding van de vergunning? De PvdD wil aan het onderzoek van de Rekenkamer graag meewerken. Hoe is het gezien het zomerreces mogelijk om de onderzoeksopzet op 9 september al in de commissie te behandelen? Vanwege het 680 zomerreces kan mogelijk niet elke fractie betrokken zijn in de bespreking met de Rekenkamer.

Mevrouw **Er** (GL) beaamt dat behandeling op 9 september erg lastig is vanwege de zomervakantie, maar anders wordt het wel erg laat. De motie zou kunnen worden ingediend 685 in Provinciale Staten na de commissiebehandeling in september.

De **voorzitter** schorst de vergadering van om 22.05 uur tot 22.15 uur.

690 De **voorzitter** heropent de vergadering

Gedeputeerde **Tekin** gaat niet in op de onderzoeksvraag. Dat is aan Provinciale Staten. De overlast in IJmond is van alle tijden. In dit geval gaat het over de handhavingsstrategie van Harsco, welke in 2016 in die mate tot de provincie kwam.

695 Op de vraag wat er zou moeten verslechteren om op trede 5 te komen, merkt de gedeputeerde op dat het vloeibaar kiepen is uit gefaseerd op dit moment. Het gaat echt om die grafietexplosies. Het bedrijf heeft de afgelopen acht tot negen maanden goede wil getoond met allerlei maatregelen. De inschatting van de gedeputeerde is dat het intensiever handhaven, juist door die verandering, wel goed gaat.

700 Over de term 'proportionaliteit' zegt de gedeputeerde dat de provincie zich natuurlijk gewoon aan de wet moet houden. Er is jurisprudentie. De landelijke handhavingsstrategie speelt daarbij een rol. Gelet op de nabije toekomst met de hal en met wat er reeds aan maatregelen is getroffen, is de inschatting dat het daarop niet zal uitkomen.

705 Bij interruptie vraagt mevrouw **Er** (GL) over proportionaliteit of bij de vergelijking met jurisprudentie en in eerdere casussen de gezondheid van kinderen is meegenomen.

Gedeputeerde Tekin moet op deze vraag het antwoord schuldig blijven. Hij komt er schriftelijk op terug.

710 Mevrouw Alberts deed wat lacherig over de waarschuwingsbrief, maar zonder het sturen van een waarschuwingsbrief kan geen nieuwe LOD worden opgelegd. Het is een stap in meerdere stappen die moeten worden gezet. De gedeputeerde verzoekt mevrouw Alberts om zich te beperken in wat zij leest en wat zij constateert over wat het college aan het doen is en dat in het juiste perspectief te zetten. Mevrouw Alberts veronderstelt dat het probleem er niet mee wordt opgelost? De gedeputeerde constateert dingen die deze zaak ten goede moeten keren.

715 Tegelijkertijd staat de gedeputeerde nog voor andere uitdagingen zoals de algemene stofoverlast en de emissies. Daar gaat het hier nu niet om. Dit gaat over de grafietexplosies bij Harsco

De uitspraak van mevrouw Alberts over een slappe hap zijn niet de woorden van de gedeputeerde.

720 Bij interruptie zegt mevrouw **Alberts** (SP) dat het haar stoorde in de brief waren de herhaling. Bij de ontvangende partij zal dat als irritant overkomen.

725 Gedeputeerde **Tekin** begrijpt dat, maar hij benadrukt opnieuw dat er een verhaal achter een waarschuwingsbrief zit. Die stap moet de gedeputeerde zetten als bevoegd gezag.

Bij interruptie merkt mevrouw **Alberts** op over trede 5 dat er calculerend of zelfs crimineel gedrag moet worden aangetoond. Het feit dat het bedrijf de tijd maar rekt, waardoor de hal er nog niet staat, zou men dat calculerend gedrag kunnen noemen?

730 Gedeputeerde **Tekin** zegt dat er met deze hal niet kan worden gesproken van calculerend gedrag. Het toepassen van strafrecht is aan het Openbaar Ministerie.

Als men kijkt hoe snel maatregelen zijn genomen door het bedrijf. De provincie bracht de vergunningsperiode terug van 28 naar 6 weken. Het bedrijf is daarin meegegaan om de hal zo snel mogelijk te realiseren. Er is veel medewerking om snel een hal te realiseren.

735 Met elkaar zal waarschijnlijk nog meer dan een tweesporenbeleid worden gevoerd. Wat de gedeputeerde betreft is het derde spoor de Tweede Kamer en de staatssecretaris. Met elkaar moet worden besproken wat deze casus betekent voor de gezondheid, leefbaarheid, vergunning en de rol en verantwoordelijkheden van het bevoegd gezag.

740 Voor de gedeputeerde voelt het gesprek met het ministerie niet als 'op het matje moeten komen. Hij ziet het als hulp vanuit de landelijke politiek om te kijken hoe alles in dit dossier kan worden samengebracht. De gedeputeerde heeft de landelijke overheid nodig om het dossier verder te brengen. Het college denkt daarbij aan een driesporenbeleid waarin in gezamenlijkheid een zoektocht wordt uitgezet.

745 De heer **Bakker** (Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied) gaat kort in op de vergunningssituatie van Tata. Voor de vergunning zit de aanvraag. Daarin wordt beschreven welke activiteiten het bedrijf wil uitvoeren. Daar zit bijvoorbeeld ook de aanvraag in voor de maximale emissies. Dat wordt zorgvuldig getoetst. In de periode van vergunningverlening zijn

750 de emissies, in dit geval lood, ook getoetst zijn aan de Nederlandse Emissie Grenswaarden.

Die 28 ton past in die grenswaarden. De heer Bakker vertelt over de ontwikkeling die de vergunning heeft doorgemaakt. Vanaf 2013 wordt gewerkt met de implementatie van best beschikbare technieken. Dat betreft 20 procedures.

755 De vergunning is opgedeeld in verschillende werkeenheden. Er is een apart deel voor hoogoven 6, voor hoogoven 7 et cetera. Alle verschillende maatregelen worden op de Best Beschikbare Technieken (BBT) getoetst. De emissiegrenswaarden worden op basis van die BBT steeds verder aangescherpt.

In de meerjarenlijst is een afname van loodemissies zichtbaar. Die afname zit nu gemiddeld op circa 2,5 ton gemiddeld per jaar.

760 Lood is een Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS) en zit in een onderzoeksfase. De loodemissies moeten op termijn worden geminimaliseerd. De verwachting is dat het emissiegetal verder naar beneden zal afnemen.

765 Ten aanzien van genoemde 28000 kilogram zijn restricties in de verschillende deelvergunningen vastgelegd. De vergunning wordt geactualiseerd. Dat geldt niet alleen voor lood maar ook voor andere elementen die het pallet van ZZS zitten. Daar wordt aan gewerkt.

De heer **Klein** (CU) informeert naar de frequentie van de BBT-cyclus.

770 De heer **Bakker** (OD NZKG) legt uit dat voor veel industriële sectoren Reference Documents worden opgesteld, de Best Beschikbare Technieken. Op het moment dat een dergelijke techniek beschikbaar is moet die binnen een vastgestelde periode worden geïmplementeerd. Bij de warmwand wasserij moet de OD vergunnen op basis van een BBT van 2001. Dat is onbevredigend maar zo werkt de BBT cyclus. Stel dat een bedrijf een investering heeft gedaan van bijvoorbeeld 50 miljoen euro, die jaren meegaat.

775 Mevrouw **Kocken** (GL) hoorde in de technische briefing dat alleen een doelvoorschrift kan worden gehanteerd. Hoe zit dat met middelvoorschriften?

780 De heer **Bakker** (OD NZKG) antwoordt dat middelvoorschriften ook kunnen worden opgelegd. Dat is in regelgeving vastgelegd. De Nederlandse Richtlijn Bodembescherming schrijft een bepaalde classificatie van een vloeistofdichte vloer voor.

785 In dit geval is het een doelvoorschrift, want het gaat om het zorgvuldig kiepen van een slak waarbij geen stofemissie mag optreden. Het middelvoorschrift zou zijn: U bouwt een hal voordat u gaat kiepen. Welk voorschrift wordt opgelegd is afhankelijk van de activiteit. Het vraagstuk van de hal is eerder juridisch getoetst en afgewezen.

De **voorzitter** bedankt de heer Bakker voor zijn toelichting.

790 De voorzitter gaat over op het voorstel in de motie om een onderzoek te formuleren naar de Randstedelijke Rekenkamer. In de schorsing is gesproken over een mogelijke aanpak. De voorzitter stelt voor om een werkgroep te formeren, de afvaardiging zoals eerder genoemd. De werkgroep gaat het gesprek aan met de Rekenkamer over de vorm van het onderzoek. De Rekenkamer stelde voor om zelf vooronderzoek te doen. Direct na het reces kan dan worden samengekomen met de werkgroep. De voorzitter is benieuwd wat de commissie van het voorstel vindt en of kan worden overgegaan tot het formeren van een werkgroep.

De commissie stemt in met het voorstel.

800 De voorzitter legt uit dat de onderzoeksvragen in eerste instantie door de Randstedelijke Rekenkamer worden opgezet. Na het reces wordt samen met de werkgroep een onderzoeksopzet gemaakt, die in de eerstvolgende commissievergadering van 9 september zal worden besproken. Voor de formele opdrachtverlening wordt een motie ingediend in de PS-vergadering in september 2019.

805 De voorzitter gaat over tot het instellen van een werkgroep. Elke fractie benoemt één commissielid om deel te nemen aan de werkgroep.

PvdA spreekt van een goed voorstel. De heer Leerink neemt deel aan de werkgroep.
810 De CU-fractie bespreekt het nog intern en geeft het door aan griffier.
GL benoemt mevrouw Er tot lid van de werkgroep.
Voor DENK neemt mevrouw Vos deel aan de werkgroep.
De heer Bolkestein neemt zitting namens de VVD. Hij vreest dat de werkgroep op deze manier wel wat groot wordt.

815 De **voorzitter** meldt dat de ervaring van de Rekenkamer is, dat het goed gaat als alle fracties vertegenwoordigd zijn.

Voor de PVV zal de heer Van Tiggelen mogelijk plaatsnemen in de werkgroep. Dit moet nog
820 wel in de fractie worden afgestemd.

Namens FvD zal de heer Jensen tot de werkgroep toetreden.
De heer Beving neemt deel namens 50PLUS/PvdO en mevrouw Strens namens D66.
Voor de SP zal dit de heer Smaling zijn.

De heer Heijnen veronderstelt dat mevrouw Koning namens het CDA deelneemt aan de
825 werkgroep. Dit moet nog even nader worden afgestemd binnen de fractie.
De PvdD benoemt statenlid **Kostič** tot lid van de werkgroep.

Over het voorzitterschap zal de werkgroep besluiten. De commissiegriffier organiseert de
eerste werkgroep bijeenkomst.

830

3.c. Ingezonden reacties bij de bespreking voortgang Tata Steel / Harsco

Op 10 juli jl. zijn nog enkele schriftelijke reacties binnengekomen bij de Statengriffie. De commissie kan deze desgewenst betrekken in de beraadslagingen over de geagendeerde onderwerpen.

835

4. Sluiting

Gedeputeerde **Tekin** deelt het volgende mee. Provincie Noord-Holland is opdrachtgever van vier Omgevingsdiensten. In de vorige periode was gedeputeerde Tekin opdrachtgever namens
840 Provinciale Staten. Gedeputeerde Stigter wordt deze periode opdrachtgever van de OD Noord-Holland Noord en OD Flevoland.

Namens gedeputeerde Stigter meldt gedeputeerde Tekin dat op 10 juli een algemeen bestuursvergadering is gehouden bij OD Noord-Holland Noord. Deze vergaderingen zijn openbaar. Gedeputeerde Tekin verving de heer Stigter. Het DB heeft besloten om een kort
845 geding aan te spannen tegen de gemeente Schagen. Deze gemeente wil uit gemeenschappelijk regeling treden. Deze kwestie loopt al sinds december 2017. De provincie

850 heeft verzocht om mediation. Helaas is dat op niets uitgelopen. Er is een verschil van inzicht over de taken en over de uittreding. De rechter moet er maar een uitspraak over doen. Gemeente Schagen levert al enige tijd geen financiële bijdrage meer aan de OD. Andere partijen ondervinden daarvan wellicht last.

855 Het Afval Energie Bedrijf (AEB) staat sinds februari 2018 onder verscherpt toezicht van het bevoegd gezag (OD/Provincie Noord-Holland). Als gedeputeerde Milieu houdt de heer Tekin zich al enige tijd met dit dossier bezig. Hij ging op werkbezoek en sprak met de directie. Het gaat met name om de veiligheidscultuur binnen AEB en de veiligheidssituatie bij de installaties. Met name door het verscherpt toezicht is het inzicht bij AEB gedaald. De veiligheid kan niet meer worden gegarandeerd. Er vindt een shutdown plaats. Gemeente Amsterdam is eigenaar en 100% aandeelhouder. GS staan in nauw contact met de gemeente Amsterdam. Andere landelijke diensten zijn betrokken, zoals Rijkswaterstaat en de
860 Arbeidsinspectie. Dit moet op een nette en veilige manier gebeuren. Na het reces zal uitvoerig over de kwestie worden gesproken. Dit heeft veel effect, ook op andere portefeuilles.

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun inbreng, wenst iedereen een fijn reces en sluit de vergadering om 22.42 uur.
865
